

Edelläkävijyydestä kestäväää kasvua – Kaupunkipoliittinen ohjelma

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

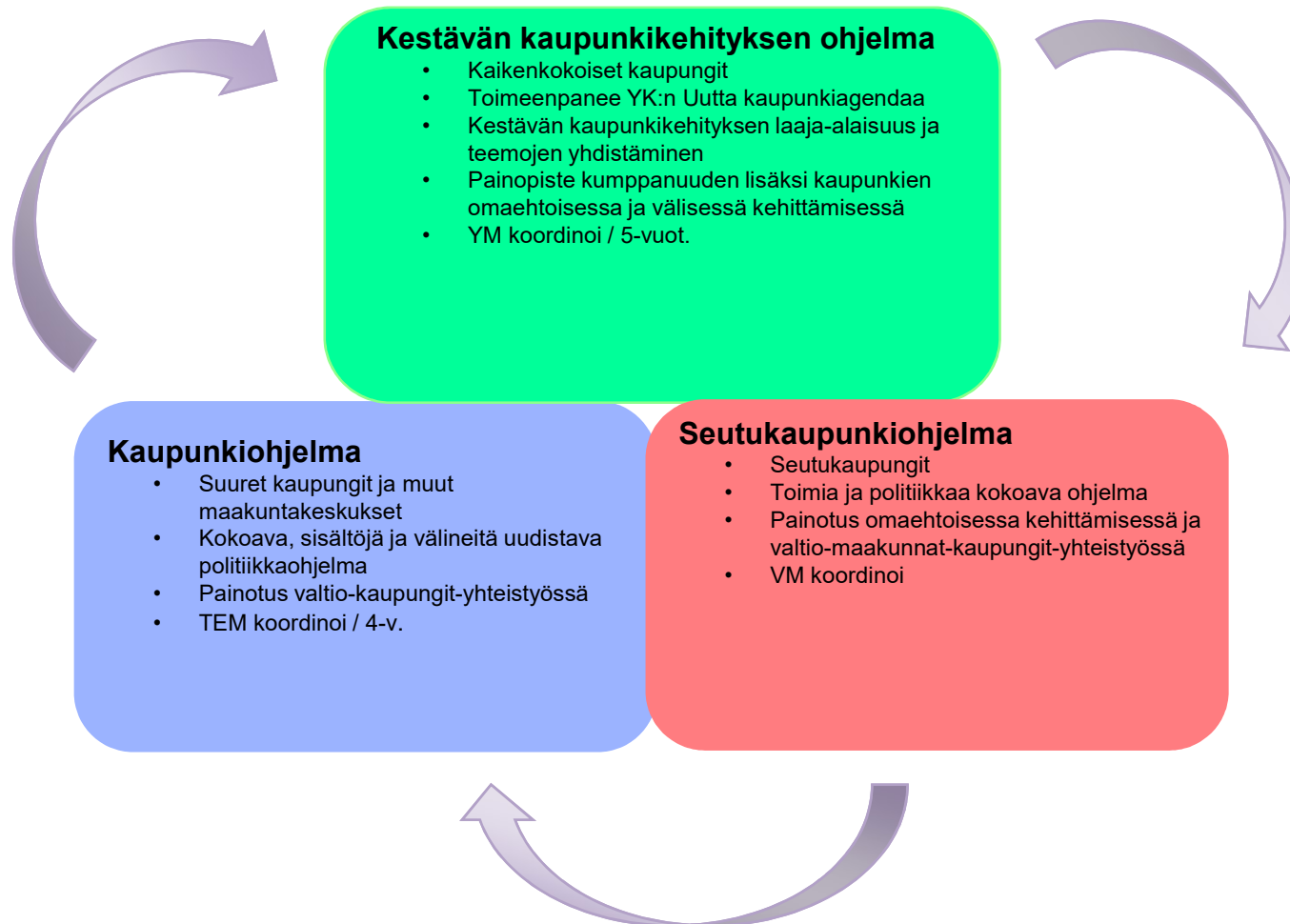
Julkistamistilaisuus

6.11.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Monimuotoinen kaupunkipolitiikka - Kaupunkiohjelmien kokonaisuus

Uudet kaupunkiohjelmat yhdessä

- Vahvistavat hallituksen kaupunkipolitiikkaa erilaisilla kaupunkiseuduilla, erilaisten seutujen vahvuudet lähtökohtana
- Määrittävät sekä kaupunkipoliittista näkemystä että toimenpiteitä
- Kolme ohjelmaa yhdistäviä tavoitteita ovat kestävä kehitys ja kestävä kaupungistuminen, kansallisen kilpailukyvyn ja kasvun luominen sekä osaamisen ja kumppanuuksien vahvistaminen.
- Täydentävät toisiaan, kullakin oma profiilinsa

Kuva: 6Aika

Kaupunkiohjelman luonne

- ✓ **Strateginen politiikkaohjelma**
- ✓ **Ajanmukainen ja ajantasainen näkemys kaupunkipolitiikasta**
- ✓ **Suuria kaupunkeja ja niiden edelläkävijyyttä painottava**
- ✓ **Kaupunkien ja valtion kumppanuutta korostava**
- ✓ **Uudenlaisia toimintatapoja tunnistava ja uusia toimijapiirejä mukaan kytkevä**
- ✓ **Suomalaista kaupunkipolitiikkaa kansainvälisesti asemoiva**
- ✓ **Sisältää toimia tälle hallituskaudelle ja perustaa tulevalle**

Ohjelman visio

Edelläkävijyydestä kestäväää kasvua

Kaupungit ja valtio rakentavat kumppaneina koko Suomen kestäväää kasvua. Kaupungit hyödyntävät edelläkävijyyttään yhteiskunnan haasteiden ratkaisijana. Kaupungit ovat yhteistyöverkostoineen avoimia kehitysalustoja. Niissä syntyy ratkaisuja, joilla vahvistetaan arkielämän toimivuutta, ympäristön houkuttelevuutta ja kestävyyttä, yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia sekä uutta kasvua.

Uudenlainen kaupunkilaisten aktiivisuus ja digitaalisuus tuovat osaamista ja edistyksellisiä tapoja kaupunkien kehittämiseen.

Kun kaupungit toimivat verkostona kansallisten toimijoiden kanssa, niiden globaali näkyvyys ja kansainvälisyys kasvavat. Suomalainen kaupunkipolitiikka on kansainvälisesti uutta luovaa ja verkottunutta yli maan rajojen.

Valtio mahdollistaa laadukkaan kaupunkikehityksen siten, että se luo puitteita, helpottaa kokeiluja, tarjoaa resursseja ja vahvistaa kehittämiskumppanuuksia.

Kaupunkien strateginen rooli

- **Kaupunkien merkitys ja rooli:** Kaupungit ovat niiden osaamiseen, edelläkävijyyteen ja voimavaroihinsa perustuen kansallisen kehityksen ja kasvun keskeinen moottori ja strategisesti keskeinen toimija, jonka potentiaali tulee hyödyntää.
- **Valtiolla on keskeinen ja uudistuva rooli** suhteessa kaupunkeihin. Ennen kaikkea valtio on mahdollistaja, mutta myös resurssien tuoja.
- **Valtion ja kaupunkien välistä kumppanuutta** tulee jatkaa uudistuvan (suoran) sopimuksellisuuden kautta ja vuorovaikutusta näiden välillä vahvistaa.

Kaupungit, maakunnat ja kasvupalvelut

- **Maakunta- ja sote-uudistus vaikuttaa** merkittävästi kaupunkipolitiikan toimintakenttään. Kaupungit vastaavat jatkossa tehtäväkokonaisuudesta, joka koskettaa elinvoiman kehittämistä laajasti. Kasvun ja elinvoiman kehittämiseen ja aluekehittämiseen osallistuvat myös uudet maakunnat aluekehitystehtävänsä sekä työvoimaan ja yrityspalveluihin keskittyvien kasvupalveluidensa kautta.
- **Kaupungeilla** itsellään on merkittävää osaamista useilla elinvoiman vahvistamisen osa-alueilla, kuten innovaatiotoiminnassa, kansainvälistymisessä, maankäytön suunnittelussa tai sosiaalisen koheesion vahvistamisessa.
- Maakunta- ja sote-uudistuksessa on tärkeää **tunnistaa kaupunkien elinvoimatehtävä** ja siihen kytkeytyvät merkittävät kehittämisen resurssit
- Aluekehittämisen kannalta tärkeää on luoda maakuntien ja kaupunkien työnjako ja dynamiikkaa aikaansaavaa yhteistyötä. Samalla vaikuttava kaupunkipolitiikka edellyttää **kaupunkien toimintatilaa** tehdä kohdennettuja ratkaisuja.
- **Kaupunkien elinvoimatehtävä ja kasvupalvelutoimijat luovat yhdessä toimintaympäristön ja palveluekosysteemin, joka vastaa kaupunkiseutujen tarpeita ja houkuttelee työntekijöitä ja yrittäjiä**

Nostoja keskeisistä linjauksista

”Digitaalisuuden ihmislähtöinen hyödyntäminen urbaanissa ympäristössä on keskeinen perusta älykkäälle kaupungille”

- ***Luodaan yhteiset periaatteet datan avaamiselle valtion ja kaupunkien yhteistyönä, tavoitteena tiedon lähtökohtainen avoimuus.***
- ***Valtio kannustaa toimenpiteillään kaupunkeja uusien liikennepalvelujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Kaupungit luovat tälle edellytyksiä henkilöliikenteessä ja logistiikassa. Kaupunkisuunnittelussa varaudutaan liikenteen automaatioon ja muihin uusiin liikennepalveluihin niiden edellyttämällä infra- ja maankäyttöratkaisuilla.***
- ***Älykkäiden palveluiden hyödyntäminen varmistetaan panostamalla asukkaiden taitoihin käyttää digitaalisia peruspalveluita ja uudenlaisia kaupunkisovelluksia***

”Kaupunkien toimivuuden ja vetovoiman keskeisiä osia ovat viihtyisä ja kiinnostava kaupunkiympäristö, monipuolinen asuminen, sujuva liikkuminen kestävillä kulkutavoilla sekä pehmeät vetovoimatekijät”

- ***Kehitetään pitkäjänteisesti kestävästä liikennejärjestelmästä, jonka pääpaino on joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn ja uusien liikennepalvelujen muodostama saumaton kokonaisuus***
- ***Asemanseutuja monipuolisina kaupunkiympäristöinä kehitetään jatkamalla maanomistuksia selkeyttävää ja valtion yhtenäistä näkökulmaa rakentavaa yhteistyötä***
- ***Vähähiilisten kaupunkiseutujen toteutumista tuetaan luomalla kaupungeille mahdollisuuksia toimia kehitysalustoina yhteistyössä yritys- ja T&K-toimijoiden kanssa***

”Kaupungeissa on valtava määrä osaamista, ymmärrystä ja kokemusta, joka kannattaa kanavoida yhteisen kaupungin kehittämiseen”

- *Yhteiskunnan resurssipohja laajenee, kun ihmiset vapautuvat keksimään uusia ratkaisuja arkisiin pulmiinsa tai innostamaan kaupunkilaisia tekemään kiinnostavaa kaupunkia yhdessä*
- *Tunnistetaan kaupunkilaisaktiivisuuden mahdollisuudet kaupungin toiminnan uudistamiseksi sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi sekä kehitetään erilaisia yhteistyön tapoja kaupunkien ja neljännen sektorin välille*
- *Nostetaan kansallisesti näkyville uutta luovia kaupungin yhteisöllisen elävöittämisen tapoja perustuen aktiiviseen kaupunkilaisuuteen*

Konkreettisia sisältöjä (lyhyt aikaväli)

- **Innovaatiot:** Valtio tukee kaupunkien toimenpiteitä ja kehittämisosaamista kansainvälisesti merkittävien kasvuekosysteemien kehittämiseksi (sparraustuki)
- **Kansainväliset osaajat:** Kansainvälisen osaamisen teemassa luodaan pysyviä rahoitusmalleja, jota täydennetään hankerahoituksella. Suurten kaupunkien kansainvälisten osaajien houkuttelua vahvistetaan käynnistyvällä ”Kansainvälisistä osaajista kasvua ja kilpailukykyä kasvukeskuksiin” – hankkeella
- **Kotouttaminen:** Kuntien maahanmuuttajia palvelevaan osaamiskeskustyyppiseen toimintaan suunnataan vuonna 2018 TEM:n ja OKM:n hallinnonaloilla lisärahoitus, joka on tarkoitus osoittaa suurimmille kaupungeille.
- **Digitaalisuus:** Valtio ja kaupungit edistävät 5G-tekniikan kokeiluja esim. liikenteen kasvukäytävillä
- **Kaupunkitutkimus:** Kaupunkitutkimusta vahvistetaan valtion ja kaupunkien yhteistyönä. Ensi vaiheessa luodaan yhteiset kaupunkien kehityksen seurantamittarit.
- **Kehittämisen tapoja** uudistetaan kaupunkipolitiikassa (esim. pyöreän pöydän keskustelut)

www.tem.fi/kaupunkien-kehittaminen